

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การศึกษาทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนกระสังพิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์

A Study of Student's Attitude Toward Agricultural Occupation :
Krasangpittayachom School, Buriram Province.

โดย

นายกิตติพงษ์ การกระสัง

ปพ.

ก 6๗๕ ก

เลขหม..... ๒5๕1

เลขทะเบียน..... 33212

วัน, เดือน, ปี 15 ก.ค. 2542

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ

ปีการศึกษา 2541

ชื่อเรื่อง การศึกษาทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกระสังพิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์

A Study of Student's Attitude Toward Agricultural Occupation :

Krasangpittayachom School, Buriram Province.

ชื่อ-สกุล นายกิตติพงษ์ การกระสัง

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์วันทนี โชติสกุล

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปและทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรม ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกระสังพิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2541 ประชากรที่ใช้มีจำนวน 368 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยสุ่มจำนวนร้อยละ 50 ของประชากรทั้งหมดด้วยวิธีการจับฉลากได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 184 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรมี 4 ด้านคือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ และด้านการยอมรับในสังคม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำแบบสอบถามไปแจกให้กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองและได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืน จำนวน 184 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุ 15 ปี มีระดับผลการเรียนได้เกรดเฉลี่ยส่วนมากอยู่ระหว่าง 2.01-2.5 บิดา-มารดาของนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในจังหวัดบุรีรัมย์เป็นส่วนใหญ่ ทางด้านฐานะทางครอบครัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พบว่ามีรายได้โดยเฉลี่ยต่อปีประมาณ 20,001 บาท ขึ้นไป นักเรียนส่วนมากชอบเรียนวิชาเกษตร
ต้องการศึกษาต่อในสายสามัญ

สำหรับทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรทั้ง 4 ด้าน พบว่านักเรียนมีทัศนคติที่เห็นด้วยมากใน 3
ด้าน โดยมีภาพรวมทั้ง 3 ด้าน ตามลำดับดังนี้ คือ 1) ด้านการยอมรับในสังคม มีค่าคะแนนเฉลี่ย
เท่ากับ 4.10 2) ด้านเศรษฐกิจ มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 3) ด้านความก้าวหน้าในการประกอบ
อาชีพ มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 ส่วนทัศนคติที่เห็นด้วยในระดับปานกลางมีเพียงด้านเดียว คือ
ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอาชีพ
เกษตรกรรมเป็นอาชีพที่สังคมยอมรับมาก เพราะเป็นอาชีพหลักของคนไทย อีกทั้งยังเป็นอาชีพที่
ทำรายได้ให้กับประเทศสูง มีความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพไม่แตกต่างจากอาชีพอื่น ๆ ส่วน
ความยากง่ายในการประกอบอาชีพ ยังมองว่าต้องใช้ความอดทน ทำงานหนัก และไม่จำเป็นต้องมี
การศึกษาสูง ซึ่งจะเห็นได้ว่านักเรียนมีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพเกษตรในด้านต่าง ๆ อาจส่งผลให้
นักเรียนที่มีความสนใจ ได้พัฒนาอาชีพเกษตรให้ดีขึ้นต่อไป

สำหรับข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย จะเห็นได้ว่านักเรียนมีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพเกษตร
แต่มองว่าผู้ประกอบอาชีพเกษตรนั้น ไม่จำเป็นต้องมีการศึกษาสูง ย่อมแสดงให้เห็นว่านักเรียนมี
ความสนใจหรือต้องการที่จะศึกษาด้านวิชาชีพเกษตรน้อย ดังนั้นบุคคลที่เกี่ยวข้องในด้าน
ให้การศึกษาวิชาชีพเกษตรจึงควรที่จะปลูกฝัง หรือให้ความรู้และแนวคิดที่ถูกต้องกับนักเรียน
เพื่อให้นักเรียนหันมาสนใจที่จะศึกษาด้านวิชาชีพเกษตรมากขึ้น และช่วยพัฒนาอาชีพเกษตรให้
เจริญก้าวหน้า อันเป็นการพัฒนาประเทศได้อีกทางหนึ่ง

กิตติกรรมประกาศ

ในการจัดทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีโดยได้รับการช่วยเหลือจากฝ่ายต่าง ๆ โดยเฉพาะ อาจารย์วันทนี โชติสกุล ที่ได้สละเวลาและกรุณาให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือ แก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้ปัญหาพิเศษฉบับนี้มีคุณภาพขึ้น นอกจากนี้ยังได้รับการช่วยเหลือจากผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการของโรงเรียนกระสังพิทยาคม ในด้านการให้ความร่วมมือให้นักเรียน กรอกแบบสอบถาม ทำให้ปัญหาพิเศษฉบับนี้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์

ความดีและประโยชน์ที่เกิดจากปัญหาพิเศษฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอบอบแด่ พ่อ แม่ ครู- อาจารย์ และเพื่อน ๆ ที่ให้การสนับสนุนในด้านทุนทรัพย์ และกำลังใจที่มอบให้จนเกิดเป็นปัญหาพิเศษเล่มนี้ขึ้นมา

กิตติพงษ์ การกระสัง

ตุลาคม 2541

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อปัญหาพิเศษ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่	1
1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขตของปัญหา	2
1.4 นิยามศัพท์	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 ความหมายของทัศนคติ	4
2.2 องค์ประกอบของทัศนคติ	6
2.3 ทฤษฎีความสนใจ	7
2.4 ทฤษฎีการเลือกอาชีพและการตัดสินใจในการเลือกอาชีพ	8
2.5 การปรับตัวเข้ากับอาชีพ	10
2.6 ความสำคัญของอาชีพ	11
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	16
3.1 ประชากร	16
3.2 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง	16
3.3 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	16
3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	16
3.3.2 วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถามและลักษณะของแบบสอบถาม	16
3.3.3 การทดลองใช้แบบสอบถาม (Try out)	17

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.3.4 วิธีการดำเนินการส่งแบบสอบถาม	17
3.3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ	17
4 ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล	20
4.1 ผลการวิจัย	20
4.2 วิจารณ์ผล	28
5 สรุปและข้อเสนอแนะ	29
5.1 สรุป	29
5.2 ข้อเสนอแนะ	31
บรรณานุกรม	33
ภาคผนวก	36

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	20
2	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตร ในด้านเศรษฐกิจ	23
3	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตร ในด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ	24
4	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตร ในด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ	25
5	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตร ในการยอมรับในสังคม	26
6	ค่าคะแนนเฉลี่ย และระดับทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรในด้านต่างๆ ทั้ง 4 ด้าน	27

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการเกี่ยวกับการตัดสินใจอย่างหนึ่งในการดำเนินชีวิต เพราะการตัดสินใจเลือกอาชีพนั้นต้องเหมาะสมกับอุปนิสัยมีความพอใจกับอาชีพและเกิดความก้าวหน้าต่ออาชีพนั้นด้วย

อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีความสำคัญของประเทศไทย เพราะว่าประชากรส่วนใหญ่ของประเทศประมาณ 66.60% ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คนส่วนใหญ่ต่างก็เห็นความสำคัญของอาชีพนี้ (นพคุณ ศิริวรรณ, 2536 : 3) จะเห็นได้ว่าหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ได้บรรจุวิชางานเกษตรไว้ในกลุ่มวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ เพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพเกษตรและระดับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ได้บรรจุวิชาอาชีพเกษตรกรรมเป็นวิชาเลือกในกลุ่มวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนทราบแนวทางในการประกอบอาชีพอย่างกว้าง ๆ เพื่อที่นักเรียนจะสามารถเลือกเรียนสาขาอาชีพโดยตรง หรือถ้าไม่เรียนต่อก็สามารถประกอบอาชีพได้ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นผู้ที่อยู่ในวัยที่มีความสนใจในการประกอบอาชีพอย่างกว้างขวาง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2521 : 5) จึงควรที่จะศึกษาถึงแนวทางในการประกอบอาชีพของนักเรียนระดับนี้ไว้ สาเหตุที่เลือกศึกษากับนักเรียน โรงเรียนกระสังพิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ เพราะว่าผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เมื่อนักเรียนเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นแล้วนักเรียนที่มีโอกาสศึกษาต่อ จะเลือกเรียนสายเกษตรกรรมน้อยมากทั้งๆ ที่ครอบครัวของนักเรียนประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยตรง

ดังนั้นจึงเห็นควรที่จะทำการวิจัยเรื่องนี้เพื่อศึกษาทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกระสังพิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อจะเป็นแนวทางในการแนะแนวการศึกษาและปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกระดังง์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์

1.2.2 เพื่อศึกษาทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกระดังง์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์

1.3 ขอบเขตของปัญหา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกระดังง์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2541 จำนวน 368 คน โดยใช้จำนวน 50 % ของประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 184 คน ซึ่งจะศึกษาทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนใน 4 ด้าน คือ

1. ด้านเศรษฐกิจ
2. ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ
3. ด้านการยอมรับในสังคม
4. ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ

1.4 นิยามศัพท์

“ทัศนคติ” หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น ที่จะตอบสนองของบุคคลต่างๆ ที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด อันเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ที่เป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ ในด้านการยอมรับ สนับสนุน หรือไม่เห็นด้วย เบื่อหน่ายหรือไม่สนใจ ไม่ร่วมมือหรือไม่ปฏิบัติตาม ซึ่งจะทำการศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับอาชีพเกษตรใน 4 ด้าน คือ

“ด้านเศรษฐกิจ” หมายถึง ด้านที่ศึกษาเกี่ยวกับการมีรายได้จากการประกอบอาชีพเกษตรและสามารถทำเป็นอาชีพหลัก เพื่อช่วยให้ความเป็นอยู่ และฐานะของผู้ประกอบอาชีพดีขึ้น เป็นอาชีพที่สามารถทำรายได้ให้กับประเทศ ช่วยให้ประเทศมีความมั่นคง

“ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ” หมายถึง ด้านที่ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการ ลักษณะ ขบวนการต่าง ๆ รูปแบบในการประกอบอาชีพและขั้นตอนที่สามารถประกอบอาชีพให้มีความสำเร็จและได้ผลตอบแทนสูง

“ด้านการยอมรับในสังคม” หมายถึง ด้านที่ศึกษาเกี่ยวกับคุณค่าทางอาชีพ ความมีชื่อเสียง ความสำคัญในอาชีพ เกียรติยศชื่อเสียงของผู้ประกอบอาชีพ และการยกย่องผู้ที่ประกอบอาชีพ

“ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ” หมายถึง ด้านที่ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาอาชีพเกษตร สามารถเลือกประกอบอาชีพเกษตรและพัฒนาอาชีพในด้านการผลิต การจัดการให้เหมาะสมเพื่อให้อาชีพเกษตรมีความมั่นคง และพัฒนาให้เป็นอาชีพที่มีความเจริญรุ่งเรืองขึ้น

“อาชีพเกษตรกรรม” หมายถึง อาชีพเกษตรกรรมโดยตรง เช่น การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ ฯลฯ และอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ได้แก่ ช่างเกษตร และธุรกิจเกษตร เช่น การก่อสร้างในฟาร์ม การซ่อมและแก้เครื่องยนต์ทางการเกษตร การค้าขายสินค้าเกษตร การขนส่งสินค้าเกษตร เป็นต้น

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

นำผลการวิจัยเสนอโรงเรียนกระสังพิทยาคม เพื่อพิจารณาปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตร ให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพนี้

บทที่ 2

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกระสังพิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานและวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 ความหมายของทัศนคติ

ความหมายของทัศนคติมีหลายความหมายด้วยกัน แต่จะมุ่งเฉพาะความหมายในเชิงพฤติกรรม ซึ่งสามารถสังเกตและให้คะแนนได้ในเชิงพฤติกรรม

“ทัศนคติ” (Attitude) เป็นคำเดียวกับ “เจตคติ” ซึ่งเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความคิดและการกระทำของเรามาก ถ้าเรามีทัศนคติหรือเจตคตินั้นคงดีแล้วความประพฤติปฏิบัติก็มักจะไปในทางเดียวกัน

Allport (ฮ้างโคช รัชฎา เพ็ชรรัตน์ 2538 : 5) ได้ให้ความหมายของเจตคติ ว่าเป็นสภาวะของจิตใจและสภาพทางสมองในลักษณะที่พร้อมจะกำหนดแนวทางของการตอบสนองของบุคคลต่อสิ่งเร้า ซึ่งมีวัตถุประสงค์หรือสภาพแวดล้อมต่าง ๆ สัมพันธ์กัน

พัชรี วรกวิน (2522 : 66) ให้ความว่า ทัศนคติ หมายถึง ความคิด ความเชื่อ หรือแนวโน้มที่พร้อมจะถูกระงับต่อสิ่งแวดล้อมในการตอบสนองในลักษณะที่ชอบ หรือ ไม่ชอบ

ซูชีพ อ่อนโคกสูง (2522 : 108) ให้ความหมายว่า ทัศนคติ หมายถึง ความพร้อมที่จะตอบสนองหรือความรู้สึกต่อวัตถุสิ่งของของคนกับสิ่งอื่น ตลอดจนสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งความรู้สึกหรือการตอบสนองดังกล่าว อาจเป็นไปในทางที่ชอบ หรือ ไม่ชอบ

อุทัย หิรัญโต (2526 : 12) ให้ความหมายว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นของบุคคล ที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดซึ่งเป็นไปในรูปเห็นด้วยหรือไม่ดี ทัศนคติไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่เกิดจากประสบการณ์รวมทั้งการอบรมสั่งสอนเมื่อเขาวิชัยเป็นประสบการณ์ที่ประทับใจ หรือสะท้อนใจอย่างรุนแรง หรือเป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ จนเกิดความรู้สึกพึงพอใจที่จะยอมรับหรือไม่ยอมรับ

เชคส์คีย์ โนวาสินธ์ (2522 : 93) ให้ความหมายว่า **ทัศนคติ** หมายถึง ความรู้สึกของบุคคล ต่อสิ่งใด ๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ และประสบการณ์เป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดง พฤติกรรม หรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้นในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง

ปราณี รามสูตร (2527 : 186) ให้ความหมายว่า **ทัศนคติ** หมายถึง ความคิด ความเข้าใจ ความเห็น ความรู้สึก และความเชื่อถือของบุคคลที่มีต่อสิ่งของ บุคคลหรือสถานการณ์เป็นอย่างไร ไป อันมีอิทธิพลต่อสิ่งนั้น ๆ บุคคลนั้นหรือเหตุการณ์นั้น ๆ

สุธา และ สุรางค์ จันทร์เอม (อ้างโดย ถัดดาวลัย นิลโมทย์ 2538 : 7) ให้ความหมายของ “**ทัศนคติ**” ว่า

ทัศนคติ หมายถึง สภาพทางจิตใจของบุคคลที่เกิดจากประสบการณ์ต่าง ๆ อันมีผลให้ บุคคลมีที่ทำต่อสิ่งใด ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง

ทัศนคติ หมายถึง สภาพความพร้อมทางจิตใจ ที่มองไม่เห็นแต่มีพลังที่จะแสดงปฏิกิริยาต่อ บุคคล หรือสถานการณ์ ในทำนองสนับสนุนหรือไม่เห็นด้วย

ทัศนคติ หมายถึง กระบวนการของสัญชาตญาณ การจูงใจ อารมณ์ ตลอดจนการปรับตัวต่อสิ่ง ต่าง ๆ ในการดำรงชีวิตของบุคคล

ถัดคา กิติวิภาค (2526 : 238) ให้ความหมายว่า เป็นความพร้อมที่จะตอบสนองต่อบุคคล หรือสิ่งของหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ในทิศทางที่ดีหรือไม่ดี

โสภา พุทธิชัยกุล และอรทัย ชื่นมณุษย์ (อ้างโดย ถัดดาวลัย นิลโมทย์ 2538 : 7) ได้ให้แนว คิด ของทัศนคติไว้ดังนี้ คือ

1. **ทัศนคติ** จะถูกสร้างขึ้นหรือการเรียนรู้โดยอาศัย ความสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ของบุคคล กับหมู่คณะ และเหตุการณ์ต่าง ๆ
2. **ทัศนคติ** จะถูกแสดงออกมาในรูปของความสัมพันธ์ระหว่าง สิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่ง ทัศนคติจะถูกสร้างขึ้น หรือเรียนรู้ขึ้นจากความสัมพันธ์ ซึ่งได้จากการเลียนแบบเกี่ยวข้องกับแต่ละคนในกลุ่มสถาบันต่าง ๆ
3. **ทัศนคติ** อาจเกิดขึ้นนานหรือไม่นานก็ได้ ทัศนคติเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ ภายใต้ สภาวะใดสภาวะหนึ่งของสิ่งมีชีวิตนั้น
4. การอ้างอิงของทัศนคติ จะถูกเหมารวมกันหมด ไม่ว่าส่วนน้อยหรือส่วนใหญ่ซึ่งรวมอยู่ ในพวกใดพวกหนึ่ง การอ้างอิง หมายถึง ส่วนประกอบเดียวหรือหลายอย่างที่รวมกันเข้าเป็นเรื่อง ใดเรื่องหนึ่ง

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2537 : 73) กล่าวว่า เจตคติเป็นคำ ๆ เดียวกับทัศนคติ เจตคติเป็นสิ่งที่มียุทธิต่อความคิดและการกระทำของเรามาก ถ้าเรามีเจตคติมั่นคงแล้วความประพฤติปฏิบัติก็มักจะเป็นไปในทางเดียวกัน นอกจากนี้อาจทำให้เราไม่ยอมรับข้อเท็จจริงอื่น ๆ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520 : 67) ให้แนวความคิดเกี่ยวกับทัศนคติว่า อายุมีผลต่อทัศนคติของบุคคล ผู้ใหญ่มักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้ยาก ซึ่งมีผลต่อเขาเองค่อสิ่งต่าง ๆ ในสังคม ดังนั้น การที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนในสังคมย่อมทำได้ยากในกลุ่มคนที่มีอายุ ซึ่งตรงกันข้ามกับวัยรุ่นที่พร้อมจะเปลี่ยนแปลงสังคม และยังพบว่าเพศมีผลต่อทัศนคติ เช่น เพศหญิงมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงมากกว่าเพศชาย ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากวัฒนธรรมซึ่งผู้หญิงมักเป็นคนที่ชอบประนีประนอมมากกว่าเพศชาย และบุคคลที่แตกต่างกันปฏิภิริยาต่อสิ่งเร้า หรือข่าวสารอย่างเดียวกันย่อมจะแตกต่างกันด้วย

จากความหมายและแนวความคิดของทัศนคติจากบุคคลต่าง ๆ ที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ทัศนคติ คือ ความรู้สึก ความพร้อม ของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดอันเนื่องมาจากการเรียนรู้ประสบการณ์ที่เป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลนั้น แสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ ไปที่ทิศทางใดทิศทางหนึ่งในการยอมรับ สนับสนุนหรือไม่เห็นด้วย ซึ่งทัศนคติเป็นตัวกำหนดให้บุคคลประพฤติปฏิบัติ หรือตอบสนองต่อบุคคล สถานการณ์ วัตถุที่เกิดขึ้นหรือสัมผัส ซึ่งเราจะสามารถวัดและสังเกตได้จากพฤติกรรมของบุคคลนั้นที่แสดงออกมา และจะมีตัวแปรต่าง ๆ ที่จะทำให้อัตนคติของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน เช่น เพศ อายุ สภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคล

2.2 องค์ประกอบของทัศนคติ

ทัศนคติเป็นเรื่องของการประมาณค่าความรู้และความพร้อมที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ สิ่งของ บุคคล สถานการณ์ต่าง ๆ ทัศนคติจะมีองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่

1. องค์ประกอบด้านความรู้ความคิด (Cognitive Component) หมายถึง ความรู้ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งของ บุคคล หรือสภาพการณ์ต่าง ๆ ทางสังคม
2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) หมายถึงอารมณ์หรือความรู้สึกกับความคิจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน องค์ประกอบทางด้านนี้จึงประกอบด้วยการประเมินความรู้สึก ความชอบ หรือการตอบสนองทางอารมณ์ที่มีต่อสิ่งของหรือบุคคล โดยจะแสดงออกมาในลักษณะของความชอบหรือไม่ชอบ มีความรู้สึกในทางที่ดีหรือไม่ดี
3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) เป็นความพร้อมที่จะกระทำเป็นพฤติกรรมภายนอกของบุคคลที่แสดงออก โดยตรงต่อสิ่งของหรือบุคคล (ถัดดา กิติวิภาค 2530 : 117)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 ทฤษฎีความสนใจ

ความสนใจ อาจกล่าวได้ว่า เป็นแรงผลักดันอันหนึ่ง ที่จะกระตุ้นให้บุคคลกระทำการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทางเลือกอาชีพ แต่การที่จะตัดสินใจว่าบุคคลใดสนใจในสิ่งใดต้องมีการพิจารณาให้รอบคอบ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายและคำอธิบายไว้หลายประการ คือ

สวัสดี เรื่องฉา (2518 : 15) ให้ความหมายว่า ความสนใจ หมายถึง แรงผลักดันอันหนึ่งที่จะกระตุ้นให้กระทำการ หรือมีความโน้มเอียงที่จะกระทำในสิ่งที่ตนชอบ

วณิช บรรจง (2527 :50-60) ให้ความหมายว่า ความรู้สึกหรือเจตคติที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยเฉพาะความรู้สึกอันนั้นทำให้บุคคลเอาใจใส่ และกระทำการบรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่บุคคลมีต่อสิ่งนั้น

วัชร ทรัพย์มี (2520 : 11) ให้ความหมายว่า ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกสะท้อนให้เห็นถึงความเอาใจใส่ หรือความรู้สึกของสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนหรือการทำงาน

จากคำที่กล่าวมา คำว่า “ ความสนใจ ” คือ ความรู้สึกชอบที่บุคคลต่าง ๆ มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือความคิดที่จะทำตามสิ่งใดกิจกรรมใด

สวัสดี เรื่องฉา (2518 : 16-27) ได้กล่าวถึงสิ่งที่เป็นองค์ประกอบในการเลือกอาชีพไว้ดังนี้

ความสนใจ เป็นแรงผลักดันอันหนึ่งที่จะกระตุ้นให้กระทำการ หรือมีความโน้มเอียงที่จะกระทำในสิ่งที่ตนเองรู้สึกชอบมากกว่าสิ่งอื่น ๆ การที่คนได้โอกาสทำงานที่ตนชอบหรือมีความสนใจย่อมก่อให้เกิดความพึงพอใจและรักงานอาชีพนั้น ความสนใจจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในการปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จด้วยดี

ความสนใจ ต่างจากคุณลักษณะอื่นของบุคคลตรงที่ความสนใจมิใช่ลักษณะประจำคงที่แน่นอน แต่จะเปลี่ยนแปลงไปตามวัย ความรู้สึกนึกคิด หรือความต้องการประสบการณ์หรือสภาพแวดล้อม สิ่งล่อใจและความนิยม ความสนใจอาจเกิดขึ้นขณะหนึ่งแล้วหมดสิ้นไป หรืออาจเกิดขึ้นแล้วกลายเป็นคุณลักษณะประจำตัวไปนาน ๆ ก็ได้ ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับ และเชื่อถือกันโดยทั่วไปแล้วว่า ความสนใจเกี่ยวกับอาชีพนั้นมักจะเกิดขึ้นมั่นคงไม่เปลี่ยนแปลงได้ง่าย

Strong (ฮ้างโคช ทูนศักดิ์ บุญญาสาถิ 2522 : 26) ได้อธิบายความคิด 3 ประการ เกี่ยวกับความสนใจ ไว้ดังนี้

1. ความสนใจ นั้นอาจแสดงได้โดยใช้คำพูดเพียงประโยคเดียว เช่น “ผมคิดว่าโคฉันผมจะเป็นวิศวกร” หรือ “ผมชอบคณิตศาสตร์”

2. เราอาจจะทราบความสนใจได้ด้วย การพิจารณาแนวโน้มทั่วไปต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งรวมกันเข้าเป็นหมวดหมู่ได้ เช่น เรากล่าวว่าชายคนนั้นมีความสนใจเกี่ยวกับเครื่องกล หรือวิทยาศาสตร์

3. เราอาจพิจารณาความสนใจเป็นคะแนนรวมที่บุคคลนั้นทำได้โดยใช้แบบสำรวจความสนใจ

2.4 ทฤษฎีการเลือกอาชีพและการตัดสินใจในการเลือกอาชีพ

เมธี บิลันธนานนท์ (2525 : 168) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นการเลือกพฤติกรรมจากทางเลือกต่าง ๆ ที่เป็นไปได้โดยผู้ตัดสินใจมีเหตุผลในการเลือกอาชีพของตน เหตุผลดังกล่าวมักเนื่องมาจากประสบการณ์ส่วนตัว การตัดสินใจต้องใช้ความพยายามทางจิตใจมาก ๆ การตัดสินใจใด ๆ ไม่ควรตัดสินใจโดยปราศจากจุดหมายของการตัดสินใจ

ผกา บุญเรือง (2520 : 115) กล่าวว่า การตัดสินใจการเลือกอาชีพ เป็นพฤติกรรมของความคิดในเรื่องเป้าหมายด้านอาชีพ ความมุ่งหวังของผลที่จะได้รับความพอใจสูงสุดในทางเลือก

Frank parson (อ้างโดย วัชร ทรัพย์มี 2522 : 112) บุคคลซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งการแนะแนวอาชีพของสหรัฐกล่าวถึงหลักในการเลือกอาชีพมี 3 ประการ คือ

1. การวิเคราะห์ตนเอง การวิเคราะห์คุณสมบัติของตนเอง เช่น บุคลิกภาพ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ความต้องการ

2. การวิเคราะห์อาชีพ บุคคลต้องหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ขอบข่าย และลักษณะของอาชีพต่าง ๆ ว่าเป็นอย่างไรรวมทั้งปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จในอาชีพนั้น ๆ ทำให้มีการเตรียมพร้อมก่อนเข้าทำงาน ทักษะที่ต้องใช้ และเวลาเตรียมพร้อมก่อนเข้าทำงาน ความต้องการของตลาดแรงงานรวมทั้งโอกาสความก้าวหน้าในอาชีพ

3. การใช้วิจารณ์ญาณในการเลือกอาชีพ ซึ่งหมายถึงการเอาหลักการวิเคราะห์ตนเองและการวิเคราะห์อาชีพรวมกัน

ฮอลแลนด์ (อ้างโดย ปรีชาพร วงศ์บุตรโรจน์ 2526 : 102-103) กล่าวว่า ทฤษฎีการเลือกอาชีพ แบ่งเป็น 4 หลักใหญ่ คือ

1. มนุษย์ใช้อาชีพเป็นการแสดงออกทางบุคลิกภาพของเขา
2. เราทุกคนต่างมีความคิดบางอย่างเกี่ยวกับอาชีพแทบทุกอาชีพ
3. บุคคลที่เลือกประกอบอาชีพคล้ายคลึงกัน ย่อมมีลักษณะทางบุคลิกภาพคล้ายคลึงกัน
4. บุคคลที่เลือกอาชีพได้ตรงกับลักษณะทางบุคลิกภาพของเขา มักมีความพึงพอใจในอาชีพนั้น ๆ ยิ่งถ้าความสอดคล้องระหว่างบุคลิกภาพ และสิ่งแวดล้อมการทำงานมีมากเท่าใดเขาก็ยิ่งมีความสุข ในการทำงานมากขึ้นเท่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Super (อ้างโดย วชิร ทรัพย์มี 2522 : 112-113) ได้กล่าวถึงทฤษฎี การตัดสินใจในการเลือกอาชีพ โดยสรุป ซึ่งครอบคลุมถึงค่า ๆ กว้างขวางไว้ 10 ข้อ คือ

1. บุคคลมีความแตกต่างกันทางความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพ
2. โดยลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าว บุคคลจึงมีคุณสมบัติ เหมาะสมกับอาชีพแต่ละอย่างต่าง
กัน
3. แต่ละอาชีพต้องการบุคคลที่มีความสามารถ ความสนใจ บุคลิกภาพ ในลักษณะต่าง ๆ บุคลิกภาพของบุคคลหนึ่งจะมีความเหมาะสมสำหรับหลายอาชีพ และอาชีพเหมาะสำหรับคนหลายประเภท
4. ความชอบในอาชีพ ความสามารถ สภาพแวดล้อมของชีวิตและการทำงาน ตลอดจนความรู้สึกนึกคิด ที่มีต่อตนเองในสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ ตามเวลาและประสบการณ์แต่การตัดสินใจและการปรับตัวเป็นกระบวนการต่อเนื่อง
5. กระบวนการเลือกอาชีพ อาจแบ่งเป็นขั้น ๆ ตามวัยโดยแยกขั้นเหล่านี้ออกเป็น
  - ก. ขั้นสำรวจ ซึ่งเริ่มจากการพิจารณาอาชีพ แบบเพื่อฝันชั่วคราวจนถึงการเลือกอาชีพโดยพิจารณาสภาพที่เป็นจริง
  - ข. การเลือกอาชีพที่แน่นอน
6. สถานะเศรษฐกิจสังคมของบิดา-มารดา ความสามารถทางสติปัญญาบุคลิกลักษณะและโอกาสที่เขาได้รับเป็นสิ่งกำหนด แบบฉบับอาชีพ (แบบฉบับอาชีพ คือ ระดับอาชีพ ลำดับตำแหน่ง ประสบการณ์ และเวลาในการปฏิบัติงานและทำงานประจำ)
7. เราสามารถแนะแนวการเลือกอาชีพในแต่ละช่วงได้ ส่วนหนึ่งโดยการช่วยพัฒนาความสนใจและส่วนหนึ่งโดยการช่วยให้บุคคลรู้จักตนเอง โดยใช้การทดสอบ และพัฒนาความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนเอง
8. กระบวนการพัฒนาทางอาชีพ เป็นการพัฒนาและส่งเสริมความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง เป็นกระบวนการทำให้เกิดความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง ซึ่งเป็นผลจากการผสมผสานของความถนัด โอกาสที่จะแสดงบทบาท และการประเมินว่าการแสดงบทบาทต่าง ๆ เป็นที่ยอมรับของผู้ใหญ่ หรือเพื่อนพ้องใด
9. การผสมผสานระหว่างบุคคล และองค์ประกอบทางสังคมความรู้สึกที่มีต่อตนเองและข้อเท็จจริง เป็นการแสดงบทบาทอย่างหนึ่งไม่เป็นการแสดงบทบาทในการเพื่อฝัน ในการให้คำปรึกษา หรือกิจกรรมแห่งชีวิต เป็นต้นว่าในชั้นเรียน สโมสร การทำงานนอกเวลาและงานต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. การที่จะประสบความสำเร็จในงาน ในชีวิต ขึ้นอยู่กับการที่บุคคลได้เลือกประเภทอาชีพ และสภาพการทำงาน ที่เหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจ บุคลิกลักษณะ และค่านิยมของตน

Ginzberg และคณะ (อ้างโดย สุวิมล 2526 : 22-23) ได้แบ่งช่วงของการเลือกอาชีพ ของบุคคลออกเป็น 3 ช่วงดังนี้ คือ

1. ระยะเวลาเพื่อฝัน (Fantasy period) เริ่มตั้งแต่วัยเด็กก่อนอายุ 11 ปี ระยะเวลาเพื่อฝันว่าตนเองอยากเป็นนั่นเป็นนี่ ไม่ได้ตระหนักถึงความจริง ความคิดเพื่อฝันของเด็กจะส่งผลไปถึงระยะต่อไปด้วย

2. ระยะเวลาทดลองเลือก (Tentative period) เริ่มเมื่อเด็กอายุ 11-17 ปี ระยะเวลาเด็กจะทราบว่าการกิจกรรมอะไรบ้างที่ตนชอบหรือไม่ชอบ เริ่มคิดพิจารณาถึงความสนใจ ความสามารถและค่านิยมของตนเอง

3. ระยะเวลาเลือกจริง (Realistic period) เริ่มตั้งแต่วัย 17 ปี ขึ้นไป คือ

3.1 ขั้นสำรวจ (Exploration) ในขั้นนี้คนเราจะพยายามหางานทำ หรือ ศึกษาต่อเพื่อมุ่งอาชีพตามที่ต้องการ

3.2 ขั้นพิจารณาอย่างละเอียด (Crystallization) ขั้นนี้คนจะมุ่งไปเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่ง แล้วนำมาพิจารณาอย่างละเอียดทุกแง่มุม

3.3 ขั้นตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างแน่ชัด (Specification) ขั้นนี้ต้องตัดสินใจเลือกอาชีพหรือตำแหน่งอย่างใดอย่างหนึ่งลงไปอย่างเด็ดขาด

2.5 การปรับตัวเข้ากับอาชีพ

จรรยา ทองถาวร (2530 : 296-299) ในอเมริกาปัจจุบันความสุขของผู้ใหญ่ขึ้นอยู่กับการปรับตัวทางอาชีพตามแบบแผนชีวิตของคนอเมริกา ขึ้นอยู่กับการหาเลี้ยงชีพ และวิธีการประกอบอาชีพ

จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า มีปัจจัยหลาย ๆ อย่างที่สำคัญซึ่งมีอิทธิพลต่อความล้มเหลวและความสำเร็จ ซึ่งเกิดจากการพยายามปรับตัวให้เข้ากับตนเองและสังคม การปรับตัวของผู้ใหญ่ที่มีต่ออาชีพดังจะกล่าวต่อไปนี้

2.4.1 การเลือกอาชีพ

การปรับตัวที่สำคัญ คือ การเลือกอาชีพ คนหนุ่มสาวส่วนใหญ่จะได้รับการฝึกฝนสำหรับการทำงาน หลังจากจบการศึกษาแล้วตามหลักสูตร เขาก็หวังที่จะทำงานแต่ตัวเองขาดคุณสมบัติที่ไม่ได้รับการฝึกฝนมาทางนั้น องค์ประกอบที่สำคัญในการทำให้เลือกอาชีพลำบาก คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1.1 ทักษะของงานแต่ละอย่างเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว
  - 1.2 จำนวนงานที่เพิ่มมากกว่าที่เคยเลือกไว้
  - 1.3 ไม่มีการยึดหยุ่นตารางเวลาการทำงาน
  - 1.4 เป็นไปไม่ได้ที่จะเปลี่ยนงาน เพราะเตรียมตัวสำหรับอาชีพนั้นมานาน
  - 1.5 งานที่ทำไม่มีสวัสดิการ
  - 1.6 การแยกอาชีพออกเป็นผู้หญิง ผู้ชาย เช่น สอนหนังสือ การดูแลเด็กเป็นงานของผู้หญิง งานช่างเป็นงานของผู้ชาย
  - 1.7 ต้องการงานที่เป็นของตนเอง
  - 1.8 การศึกษาค่ากว่างานที่ทำอยู่
  - 1.9 ขอบประสบการณ์และความสามารถในการทำงาน
- 2.4.2 ความมั่นคงของอาชีพที่เลือก**

การปรับตัวประการที่สอง คือ ความมั่นคงของอาชีพที่เลือกเป็นเรื่องยากที่จะเปลี่ยนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงอายุ 25-40 ปี อย่างไรก็ตาม โกลด์ (Gould) กล่าวว่ามันสายเกินไปที่จะเปลี่ยนอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชีพที่ต้องใช้ทักษะเฉพาะอย่าง การเลือกอาชีพของบุคคลจะมั่นคงถาวรขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ประการ คือ ประสบการณ์ในการทำงาน ความสนใจในการทำงาน ความสนใจส่วนตัว และค่านิยมของงาน

2.4.3 การปรับตัวเข้ากับอาชีพ

การปรับตัวประการที่สาม คือ การปรับตัวเข้ากับงานที่เลือก เมื่อเลือกงานเขาก็ต้องปรับตัวให้เข้ากับงาน เวลาทำงาน คนทำงาน ร่วมกับสภาพแวดล้อมของงาน สำหรับคนที่ไม่ค่อยมีประสบการณ์ในการทำงาน จะรู้ว่ามันทั้งยากและน่าเบื่อในการปรับตัวให้เข้ากับการทำงาน

สรุปได้ว่า การตัดสินใจ คือ การคิดพิจารณาจากทางเลือกหลาย ๆ ทางเพื่อไปสู่ทางเลือกที่ดีที่สุดในการปฏิบัติตามเป้าหมายที่วางไว้ ส่วนการตัดสินใจเลือกอาชีพ คือการที่บุคคลได้แสดงพฤติกรรมจากการคิดพิจารณา ซึ่งมีผลมาจากปัจจัยต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายและความพึงพอใจ ในการประกอบอาชีพโดยบุคคลจะมีการเลือกอาชีพ ความสนใจ ความต้องการ และความถนัดของตนเองเป็นพื้นฐาน บุคคลจะประสบความสำเร็จในอาชีพหรือไม่ ความสนใจของบุคคลในการเลือกอาชีพเป็นสิ่งสำคัญที่ควรพิจารณา

2.6 ความสำคัญของอาชีพ

ตำนาน ขงจื๊อปี (2530 : 1-2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของอาชีพ หรือการประกอบอาชีพว่า มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์อย่างลึกซึ้งหลายด้าน ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การประกอบอาชีพ แหล่งที่มาของรายได้ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในปัจจุบันฐาน ของการดำรงชีวิตมนุษย์
2. อาชีพของบุคคลมีส่วนเกี่ยวข้องกับสังคมมาก บุคคลรู้จักผู้อื่นโดยทางอาชีพมากกว่าทางอื่น ๆ การประกอบอาชีพของบุคคล เป็นการแสดงสถานภาพของบุคคลในสังคม
3. การประกอบอาชีพทำให้บุคคลมีโอกาส ได้ค้นพบบุคลิกภาพของตนเอง เช่น ความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของตนเอง
4. ความพึงพอใจในการทำงาน และความสำเร็จในการประกอบอาชีพทำให้บุคคลเห็นคุณค่า และศักดิ์ศรีของตนเอง ทำให้เกิดความภูมิใจในตนเอง เกิดความสมบูรณ์ในชีวิต
5. ความเจริญและความมั่นคงของประเทศ ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับ การประกอบอาชีพของประชาชน ได้มีงานทำตรงกับความรู้ ความสามารถและความถนัดของบุคคลย่อมจะเกิดความเจริญรุ่งเรืองทางด้านเศรษฐกิจ ในทางตรงกันข้ามประเทศใดเกิดปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของประชาชน เช่น ปัญหาการว่างงาน ปัญหาการทำงานที่ไม่เหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของตน หรือการที่ประเทศมีกำลังพลในระดับต่าง ๆ เช่น ระดับผู้ใช้แรงงาน ระดับความรู้ความชำนาญระดับกลาง และระดับความรู้ความชำนาญระดับสูงในอัตราส่วนที่ไม่เหมาะสมกับสภาพงานของประเทศนั้น ก็จะประสบปัญหาในทางเศรษฐกิจ ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดปัญหาทางการเมืองคิดตามมาด้วย การประกอบอาชีพของประชาชน คือ การที่มีงานทำ และคนที่เหมาะสมกับงาน จึงมีความสำคัญต่อประเทศเป็นอันมาก

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชินจิตกร กอแก้ว (2538: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสมเด็จพระญาณสังวร อำเภอคำชะอี จังหวัดโขงโขง พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรที่เกี่ยวข้องกับด้านเศรษฐกิจคิดเป็นร้อยละ 41.62 มีความคิดเห็นต่ออาชีพเกษตรนั้นให้ผลตอบแทนปานกลางพบว่าร้อยละ 40.54 มีความคิดเห็นว่าจะประกอบอาชีพทางด้านค้าขายจึงจะทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น ความคิดเห็นต่ออาชีพเกษตรที่เกี่ยวข้องด้านฐานะทางสังคมพบว่าร้อยละ 37.70 มีความคิดเห็นต่ออาชีพเกษตรถึงแม้ว่าจะไม่สามารถทำให้ร่ำรวยได้ แต่ก็ยังเป็นอาชีพที่มั่นคงและเป็นอาชีพที่สามารถพัฒนาให้มีรายได้ดีในสังคม โดยส่วนรวมมีความคิดเห็นต่ออาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่ไม่มีเกียรติ ความคิดเห็นต่ออาชีพเกษตรที่เกี่ยวข้องกับด้านการเมืองส่วนมากแล้วร้อยละ 31.35 มีความคิดเห็นว่าจะไม่เลือกประกอบอาชีพเกษตรเพราะว่าประกอบอาชีพอื่นได้ดีกว่า ความคิดเห็นต่ออาชีพเกษตรที่เกี่ยวข้องกับด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพเกษตรเมื่อเปรียบเทียบกับอาชีพอื่นแล้ว จะเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาชีพที่มีรายได้น้อยและน่าเบื่อมาก มีหน่วยงานของรัฐบาลให้การสนับสนุนน้อย และเมื่อเรียนจบแล้วจะไม่มีการทำ

ภิมุข ทวคตินุญจน์ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นที่มีต่ออาชีพเกษตรของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนกาญจนาภิเษก จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตร พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ได้เรียนวิชาทางด้านเกษตรมาแล้ว 75 เปอร์เซ็นต์ มีความคิดเห็นว่าชอบวิชาเกษตรที่ได้เรียนมาโดยให้เหตุผลว่า ครูสอนให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ส่วนนักเรียนอีก 25 เปอร์เซ็นต์มีความคิดเห็นว่าไม่ชอบวิชาเกษตรที่ได้เรียนมาโดยให้เหตุผลว่า ครูให้ลงปฏิบัติมากเกินไป นักเรียน 83 เปอร์เซ็นต์ ให้ความคิดเห็นว่า อาชีพเกษตรให้ผลตอบแทนปานกลางและสามารถประกอบเป็นอาชีพหลักได้ ผู้ปกครองของนักเรียน 63 เปอร์เซ็นต์ ไม่ต้องการให้ประกอบอาชีพโดยให้เหตุผลว่าเป็นอาชีพที่มีรายได้น้อย ส่วนอาชีพที่นักเรียนสนใจมากที่สุด คือ อาชีพรับราชการโดยให้เหตุผลว่าเป็นอาชีพที่น่าภาคภูมิใจ มีความมั่นคงและมีรายได้นั่นเอง

ปราง กาญจนสาร (2535 : 44-45) ได้ศึกษาเรื่องทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอำนาจเจริญวิทยาคม จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยปรากฏว่า ด้านเศรษฐกิจและการเงิน นักเรียนมีทัศนคติเห็นด้วยอย่างยิ่งว่า อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่ช่วยพัฒนาประเทศ อาชีพเกษตรสามารถเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว อาชีพเกษตรช่วยให้คนไม่ว่างงาน อาชีพเกษตรกรรมสามารถทำรายได้สูงกว่าอาชีพบางอย่าง ไม่เห็นด้วยว่า อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่ให้รายได้ไม่แน่นอน ทางด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพนักเรียนมีทัศนคติเห็นด้วยว่า ผู้ประกอบอาชีพเกษตรไม่จำเป็นต้องมีความรู้สูง ควรมีความรับผิดชอบสูง มีความรู้ในด้านต้นทุนการผลิต มีความรู้ด้านสหกรณ์ และมีความรู้ในด้านการตลาด ไม่เห็นด้วยว่า อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่ต้องทำให้เสร็จในฤดูกาลใดฤดูกาลหนึ่ง และต้องทำงานหนัก ทางด้านการยอมรับในสังคม นักเรียนมีทัศนคติเห็นด้วยว่า อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่มีเกียรติ เช่นเดียวกับอาชีพอื่น ๆ และไม่เห็นด้วยว่า อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่ด้อยหรือผู้ที่ประกอบอาชีพนี้เป็นผู้ที่ไม่มีความรู้ และไม่มีความสามารถในการประกอบอาชีพอื่น ทางด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ นักเรียนมีทัศนคติเห็นด้วยว่า อาชีพเกษตรทำเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ได้ กำลังได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล มีสาขางานหลากหลายที่สามารถเลือกทำได้ตามความถนัด ไม่เห็นด้วยว่า อาชีพเกษตรไม่มีความมั่นคง ทำเป็นอาชีพเสริมได้เท่านั้น เป็นอาชีพที่น่าเบื่อ ไม่มีความก้าวหน้าในอาชีพ

ถัดควาลย์ นิลโมทย์ 2538 (บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพรตพิทยพยัต กรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนส่วนมากมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความชอบในอาชีพเกษตร แต่ไม่ต้องการศึกษาต่อทางด้านนี้สำหรับผู้ที่ต้องการจะศึกษาต่อในสายวิชาชีพเกษตรมีส่วนน้อย และส่วนใหญ่ผู้ต้องการจะศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษา สำหรับทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรพบว่านักเรียนมีทัศนคติที่เห็นด้วยมากกับด้านต่าง ๆ โดยภาพรวมตามลำดับดังนี้ ด้านการยอมรับในสังคมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ และด้านเศรษฐกิจและการเงินมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 3.53 ซึ่งแสดงว่า นักเรียนเห็นว่าอาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่ทำรายได้ดีไม่แตกต่างจากอาชีพอื่น ส่วนการยอมรับในสังคมว่า เป็นอาชีพหลักของคนไทย และมีความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพไม่แตกต่างจากอาชีพอื่น ๆ ส่วนความยากง่ายในการประกอบอาชีพยังมองว่าต้องลำบากตรากตรำในการทำงานและไม่จำเป็นต้องมีการศึกษาสูง อีกทั้งยังเป็นอาชีพที่ทำรายได้ให้กับประเทศสูง ผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรมีรายได้และการสร้างฐานะอยู่ในระดับที่ดี ซึ่งจะเห็นได้ว่านักเรียนมีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพเกษตรในด้านต่าง ๆ อาจส่งผลให้นักเรียนมีความสนใจได้พัฒนาในอาชีพเกษตรให้ดีขึ้นในอนาคตต่อไป

เสรี มุขสุข (2539:29) ได้ศึกษาทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนศรีวิทยา จังหวัดชุมพร ปีการศึกษา 2539 พบว่า ทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรทางด้านเศรษฐกิจ นักเรียนมีทัศนคติเห็นด้วยมากกับข้อความที่ว่า อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้ประเทศชาติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 สำหรับข้อความที่ว่า อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่ทำรายได้เสริมได้ดี และข้อความที่ว่า อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่ทำรายได้ให้กับประเทศชาติสูงมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 3.86 ส่วนข้อความที่ว่าอาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่ทำรายได้ให้กับครอบครัวดีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 และข้อความที่ว่าอาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่ให้ผลตอบแทนคุ้มค่ากับการลงทุนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 ส่วนข้อความที่นักเรียนมีทัศนคติในระดับปานกลางคือ ข้อความที่ว่าอาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่สร้างอาชีพอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32 และจากทัศนคติทั้งหมดโดยดูจากค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.72 จะเห็นได้ว่านักเรียนมีทัศนคติที่เห็นด้วยมากกว่าผู้ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรมีฐานะทางเศรษฐกิจดี ทั้งในตัวผู้ประกอบอาชีพและทั้งในระดับประเทศชาติ

ไพฑูรย์ กระจับเงิน 2538 (บทคัดย่อ) ได้ทำปัญหาพิเศษเรื่องทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปทุมวิไล จังหวัดปทุมธานี พ.ศ. 2538 พบว่านักเรียนโรงเรียนปทุมวิไลมีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรในด้านวิชาที่เรียนมาทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตร เนื้อหาวิชาเกษตรเข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน น่าสนใจ สามารถนำไปใช้ในการศึกษาต่อได้ ประกอบอาชีพได้ และเป็นประโยชน์ที่จะใช้ในชีวิตประจำวัน นักเรียนมีทัศนคติไม่ดีในด้านรายได้และเศรษฐกิจในการประกอบอาชีพเกษตรเพราะอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีรายได้น้อยราคาผลผลิตไม่แน่นอน อาชีพเกษตรกรรมต้องใช้ที่ดินและเงินทุน อาชีพเกษตรได้ผลกำไรน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บางครั้งก็ขาดทุนและเป็นอาชีพที่เสี่ยงต่อการลงทุนนักเรียนมีทัศนคติที่ดีในด้านทัศนคติของครอบครัวเกี่ยวกับอาชีพเกษตรในข้อความที่ว่า อาชีพเกษตรมีความมั่นคง น่าสนใจ มีเกียรติ น่าภาคภูมิใจ เป็นอาชีพที่กำลังได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล อาชีพเกษตรต้องอาศัยความอดทนและขยันหมั่นเพียร ผู้ปกครองสนับสนุน นักเรียนมีทัศนคติไม่ดีกับข้อความที่ว่า เป็นอาชีพที่น่าเบื่อ นักเรียนมีทัศนคติที่ดีในการยอมรับทางสังคมเพราะผู้ประกอบการอาชีพเกษตรจะต้องเป็นผู้มีความรู้ด้านการเกษตรจึงจะประสบความสำเร็จ เป็นอาชีพที่อิสระ สุจริต มีเกียรติเท่าเทียมกับอาชีพอื่น ๆ และมีทัศนคติที่ดีอย่างชัดเจนว่า อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่สำคัญของประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกระสังพิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 368 คน ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2541

3.2 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากจำนวนประชากรมีมากผู้วิจัยจึงได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยสุ่ม จำนวนร้อยละ 50 ของประชากรทั้งหมดด้วยวิธีการจับฉลาก ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 184 คน

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

คือ แบบสอบถามการศึกษาทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกระสังพิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์

3.3.2 วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถามและลักษณะของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย (โดยศึกษาจากงานวิจัยของปราง กาญจนสาร 2535 ถัดจากวัลย์ นิลโมทย์ 2538 และเสรี มุขสุข 2539) เป็นแนวทาง

2) กำหนดประเด็นและขอบเขตของคำถาม โดยแบ่งเป็นหมวดหมู่เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3) ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถาม มี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานการณ์โดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ เช่น เพศ อายุ ศาสนา ระดับผลการเรียน อาชีพบิดา-มารดา รายได้โดยประมาณของครอบครัว ภูมิฐานะ ฯลฯ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรม ซึ่งเป็นแบบประมาณค่าจำนวน 25 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

- ด้านเศรษฐกิจ

6 ข้อ

- ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ 6 ข้อ
- ด้านความเจริญก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ 6 ข้อ
- ด้านการยอมรับในสังคม 7 ข้อ

ข้อคำถามแต่ละข้อแบ่งคะแนนเป็นระดับตามความรู้สึกที่มากที่สุดจนถึงน้อยที่สุด เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

5 คะแนน	หมายถึง	มากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	มาก
3 คะแนน	หมายถึง	ปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	น้อย
1 คะแนน	หมายถึง	น้อยที่สุด

3.3.3 การทดลองใช้แบบสอบถาม (Try out)

ผู้วิจัยได้ทำการทดลองใช้แบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 20 ชุด แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.3.4 วิธีการดำเนินการส่งแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกระสังพิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ ดังนี้

1) ผู้วิจัยได้ติดต่อขอหนังสือราชการจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงโรงเรียนกระสังพิทยาคมเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม

2) ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลและรวบรวมกลับด้วยตนเอง โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอนให้เวลากับนักเรียนกรอกแบบสอบถามและส่งคืนภายในวันนั้น

3.3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

1) หาค่าร้อยละ

$$\text{สูตร} \\ \text{ร้อยละ} = \frac{X}{N} \times 100$$

กำหนดให้

X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อ

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) หากค่าคะแนนเฉลี่ยโดยให้คะแนนคำตอบที่กำหนดไว้ตามระดับของทัศนคติดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยมาก
- 3 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

สูตร

$$\bar{x} = \frac{(n_5 \times 5) + (n_4 \times 4) + (n_3 \times 3) + (n_2 \times 2) + (n_1 \times 1)}{N}$$

กำหนดให้

$\bar{x}$ = ค่าคะแนนเฉลี่ย

n_5 = จำนวนผู้ตอบระดับของทัศนคติที่เห็นด้วยมากที่สุด

n_4 = จำนวนผู้ตอบระดับของทัศนคติที่เห็นด้วยมาก

n_3 = จำนวนผู้ตอบระดับของทัศนคติที่เห็นด้วยปานกลาง

n_2 = จำนวนผู้ตอบระดับของทัศนคติที่เห็นด้วยน้อย

n_1 = จำนวนผู้ตอบระดับของทัศนคติที่เห็นด้วยน้อยที่สุด

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้นำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของประคอง กรรมสูตร (2528:70) ดังนี้

4.50-5.00 คะแนน หมายถึง มีทัศนคติเห็นด้วยมากที่สุด

3.50-4.49 คะแนน หมายถึง มีทัศนคติเห็นด้วยมาก

2.50-3.49 คะแนน หมายถึง มีทัศนคติเห็นด้วยปานกลาง

1.50-2.49 คะแนน หมายถึง มีทัศนคติเห็นด้วยน้อย

1.00-1.49 คะแนน หมายถึง มีทัศนคติเห็นด้วยน้อยที่สุด

3) การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N^2}}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กำหนดให้

- S.D. = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด
 X = คะแนน
 f = ความถี่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิจัยและการวิจารณ์

4.1 ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน N = 184	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	73	39.67
หญิง	111	60.33
2. อายุ		
14 ปี	63	34.24
15 ปี	120	65.22
16 ปี	1	0.54
3. เกรดเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เทอมสุดท้าย		
ต่ำกว่า 2.00	30	16.30
2.01-2.50	70	38.04
2.51-3.00	54	29.35
3.01-3.50	22	11.96
3.51 ขึ้นไป	8	4.35
4. อาชีพของบิดา		
รับราชการ	27	14.67
เกษตรกร	110	59.78
ค้าขาย	6	3.26
รับจ้าง	36	19.57
อาชีพอื่น ๆ	5	2.72

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 184	ร้อยละ
5. อาชีพของมารดา		
รับราชการ	4	2.17
เกษตรกรกรรม	123	66.85
ค้าขาย	22	11.96
รับจ้าง	23	12.50
อื่นๆ	12	6.52
6. รายได้เฉลี่ยต่อปีของครอบครัว		
ต่ำกว่า 5,000	13	7.07
5,001-10,000	30	16.30
10,001-15,000	9	4.89
15,001-20,000	24	13.04
20,001 ขึ้นไป	108	58.70
7. ภูมิตำนาเดิม		
บุรีรัมย์	174	94.57
ต่างจังหวัด	10	5.43
8. ชอบเรียนวิชาเกษตร		
ชอบ	108	58.70
ไม่ชอบ	76	41.30
9. ความต้องการเมื่อสำเร็จการศึกษา		
จากโรงเรียนนี้		
ศึกษาต่อ	171	92.93
ทำงาน	13	7.07
10. ต้องการจะศึกษาต่อสาย		
สามัญ	115	62.50
อาชีพ	69	37.50

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 1 แสดงสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 60.33 มีอายุ 15 ปี ร้อยละ 65.22 เกรดเฉลี่ยในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เทอมสุดท้าย อยู่ระหว่าง 2.01-2.50 ร้อยละ 38.04 อาชีพของบิดา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม ร้อยละ 59.78 อาชีพของมารดาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 66.85 รายได้เฉลี่ยต่อปีของครอบครัวส่วนมากมีรายได้ 20,001 บาท ขึ้นไป ภูมิลำเนาเดิมส่วนมากมีภูมิลำเนาเดิมอยู่จังหวัดบุรีรัมย์ ร้อยละ 94.57 ชอบเรียนวิชาเกษตร ร้อยละ 58.70 ความต้องการเมื่อสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนี้ส่วนมากต้องการศึกษาต่อ ร้อยละ 92.93 และต้องการศึกษาคู่สาย-สามัญ ร้อยละ 62.50

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ทักษะคตินักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตร

ตารางที่ 2 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรในด้านเศรษฐกิจ

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับทัศนคติ
1. เป็นอาชีพที่ทำรายได้ให้กับประเทศชาติสูง	3.95	0.96	มาก
2. เป็นอาชีพที่ช่วยให้ประเทศมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ	3.91	0.96	มาก
3. เป็นอาชีพที่สามารถทำเป็นอาชีพเสริมได้	3.74	0.94	มาก
4. เป็นอาชีพที่เป็นรากฐานก่อให้เกิดอาชีพอื่น ๆ	3.52	1.04	มาก
5. เป็นอาชีพที่ทำรายได้ดีไม่แตกต่างจากอาชีพอื่น	3.41	0.84	ปานกลาง
6. เป็นอาชีพที่สามารถสร้างฐานะได้ในเวลาไม่นานนัก	3.07	1.02	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.60		มาก

จากตารางที่ 2 การศึกษาทัศนคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรด้านเศรษฐกิจ พบว่านักเรียนมีทัศนคติในระดับมาก คือ 1) เป็นอาชีพที่ทำรายได้ให้กับประเทศชาติสูง 2) เป็นอาชีพที่ช่วยให้ประเทศมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ 3) เป็นอาชีพที่สามารถทำเป็นอาชีพเสริมได้ 4) เป็นอาชีพที่เป็นรากฐานก่อให้เกิดอาชีพอื่น ๆ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.95, 3.91, 3.74 และ 3.52 ตามลำดับ ส่วนทัศนคติที่เห็นด้วยในระดับปานกลาง คือ 1) เป็นอาชีพที่ทำรายได้ดีไม่แตกต่างจากอาชีพอื่น 2) เป็นอาชีพที่สามารถสร้างฐานะได้ในเวลาไม่นานนัก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.41 และ 3.07 ตามลำดับ

โดยค่าเฉลี่ยของค่าคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.60 ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรด้านเศรษฐกิจในระดับมาก

ตารางที่ 3 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรในด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับทัศนคติ
1. เป็นอาชีพที่ต้องใช้ความอดทน	4.16	0.80	มาก
2. เป็นอาชีพที่ต้องมีความรับผิดชอบสูง	4.05	0.90	มาก
3. เป็นอาชีพที่ต้องใช้กำลังมากทำงานหนัก	3.66	1.07	มาก
4. เป็นอาชีพที่ต้องใช้ประสบการณ์และความชำนาญมาก	3.60	0.97	มาก
5. ผู้ที่จะประกอบอาชีพนี้ต้องมีการศึกษาสูง	2.86	1.02	ปานกลาง
6. เป็นอาชีพที่มีความเสี่ยงสูง	2.40	1.03	น้อย
ค่าเฉลี่ย	3.46		ปานกลาง

จากตารางที่ 3 การศึกษาทัศนคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ พบว่า นักเรียนมีทัศนคติในระดับมาก คือ 1) เป็นอาชีพที่ต้องใช้ความอดทน 2) เป็นอาชีพที่ต้องมีความรับผิดชอบสูง 3) เป็นอาชีพที่ต้องใช้กำลังมากทำงานหนัก 4) เป็นอาชีพที่ต้องใช้ประสบการณ์และความชำนาญมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.16, 4.05, 3.66 และ 3.60 ตามลำดับ ส่วนทัศนคติที่จะเห็นด้วยในระดับปานกลาง คือ ผู้ที่จะประกอบอาชีพนี้ต้องมีการศึกษาสูง ส่วนทัศนคติที่จะเห็นด้วยในระดับน้อย คือ เป็นอาชีพที่มีความเสี่ยงสูง มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.40

โดยค่าเฉลี่ยของค่าคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.46 ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรในด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับทัศนคติ
1. เป็นอาชีพที่อิสระ	3.98	0.96	มาก
2. เป็นอาชีพที่มีความมั่นคง	3.65	0.98	มาก
3. เป็นอาชีพที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล	3.54	1.37	มาก
4. มีงานสาขาที่หลากหลายสามารถเลือกทำได้ตามความถนัด	3.50	1.05	มาก
5. มีความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพไม่แตกต่างจากอาชีพอื่น	3.46	0.76	ปานกลาง
6. เป็นอาชีพที่สามารถพัฒนาให้เป็นธุรกิจขนาดใหญ่	3.43	1.07	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.59		มาก

จากตารางที่ 4 การศึกษาทัศนคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ พบว่านักเรียนมีทัศนคติในระดับมาก คือ 1) เป็นอาชีพที่อิสระ 2) เป็นอาชีพที่มีความมั่นคง 3) เป็นอาชีพที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล 4) มีสาขางานที่หลากหลายสามารถเลือกทำได้ตามความถนัด โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.98, 3.65, 3.54 และ 3.50 ตามลำดับ ส่วนทัศนคติที่เห็นด้วยในระดับปานกลาง คือ 1) มีความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพไม่แตกต่างจากอาชีพอื่น 2) เป็นอาชีพที่สามารถพัฒนาให้เป็นธุรกิจขนาดใหญ่ได้ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.46 และ 3.43 ตามลำดับ

โดยค่าเฉลี่ยของค่าคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.59 ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพในระดับมาก

ตารางที่ 5 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรในด้าน การยอมรับในสังคม

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ทัศนคติ
1. เป็นอาชีพที่สุจริต	4.73	0.50	มากที่สุด
2. เป็นอาชีพหลักของคนไทย	4.35	0.89	มาก
3. เป็นอาชีพที่ได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญต่อ ประเทศชาติ	4.10	0.87	มาก
4. เป็นอาชีพที่มีส่วนช่วยรักษาสภาพแวดล้อมให้น่าอยู่	3.96	0.90	มาก
5. เป็นอาชีพที่มีเกียรติ เช่นเดียวกับอาชีพอื่น ๆ	3.91	0.91	มาก
6. เป็นอาชีพที่สังคมเห็นคุณค่า	3.86	0.89	มาก
7. เป็นอาชีพที่สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศชาติ	3.78	0.88	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.10	0.83	มาก

จากตารางที่ 5 การศึกษาทัศนคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรในด้านการยอมรับในสังคม พบว่านักเรียนมีทัศนคติในระดับมากที่สุด คือ เป็นอาชีพที่สุจริต มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.73 ส่วน ทัศนคติที่เห็นด้วยในระดับมาก คือ 1) เป็นอาชีพหลักของคนไทย 2) เป็นอาชีพที่ได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญต่อประเทศชาติ 3) เป็นอาชีพที่มีส่วนช่วยรักษาสภาพแวดล้อมให้น่าอยู่กับ 4) เป็นอาชีพที่มีเกียรติเช่นเดียวกับอาชีพอื่น ๆ 5) เป็นอาชีพที่สังคมเห็นคุณค่า 6) เป็นอาชีพที่สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศชาติ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.73, 4.35, 4.10, 3.96, 3.91, 3.86 และ 3.78 ตามลำดับ

โดยค่าเฉลี่ยของค่าคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.10 ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีทัศนคติต่ออาชีพด้านการยอมรับในสังคมในระดับมาก

ตารางที่ 6 ค่าคะแนนเฉลี่ย และระดับทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรในด้านต่าง ๆ ทั้ง 4 ด้าน

รายการ	$\bar{X}$	ระดับทัศนคติ
ด้านการยอมรับในสังคม	4.10	มาก
ด้านเศรษฐกิจ	3.60	มาก
ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ	3.59	มาก
ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ	3.46	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.69	มาก

จากตารางที่ 6 การศึกษาทัศนคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรในด้านต่าง ๆ ทั้ง 4 ด้าน พบว่านักเรียนมีทัศนคติในระดับมาก คือ 1) ด้านการยอมรับในสังคม 2) ด้านเศรษฐกิจ 3) ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.10, 3.60 และ 3.59 ตามลำดับ ส่วนทัศนคติที่เห็นด้วยในระดับปานกลาง คือ ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.46 ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของค่าคะแนนเฉลี่ยรวมกันเท่ากับ 3.69 สามารถสรุปได้ว่า นักเรียนมีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพเกษตร

4.2 วิจารณ์ผล

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เรื่องทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้มีการศึกษากันอย่างกว้างขวางทั้งที่เกี่ยวข้องกันโดยตรงและที่เป็นแนวทางเดียวกันซึ่งข้อมูลที่ได้ส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดี และมีความชอบในอาชีพเกษตรด้วยเหตุผลที่ว่าอาชีพเกษตรสามารถทำรายได้ และสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับประเทศชาติรวมทั้งครอบครัวอีกด้วย นอกจากนี้ยังทำเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ส่งผลให้เกิดอาชีพอื่น ๆ ตามมา อีกทั้งได้รับการยอมรับว่ามีความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ เพราะอาชีพเกษตรนั้นก็มีเกียรติศักดิ์ศรีเช่นเดียวกับการประกอบอาชีพอื่น ๆ ในสังคม แต่นักเรียนมีทัศนคติในเรื่องของความยากง่ายในการประกอบอาชีพว่าอาชีพเกษตรนั้นเป็นอาชีพที่ทำค่อนข้างยากโดยให้เหตุผลว่า อาชีพเกษตรจะต้องมีการวางแผน และมีความชำนาญจึงจะทำให้เกิดผลผลิตที่มีคุณภาพและให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า อีกทั้งต้องลำบากครากคร่าต้องใช้แรงงานหนักตลอดเวลา ซึ่งนอกจากจะมีการลงทุนสูงแล้วยังมีความเสี่ยงสูงอีกด้วย อาจเป็นเพราะว่าอาชีพเกษตรนั้นต้องอาศัยฤดูกาลและราคาของผลผลิตทางการเกษตร อีกทั้งไม่สามารถกำหนดราคาได้เหมือนกับราคาสินค้าทางด้านอุตสาหกรรม และยังให้เหตุผลอีกประการหนึ่งว่า อาชีพเกษตรนั้นไม่จำเป็นต้องมีการศึกษาสูงก็สามารถประกอบอาชีพทางการเกษตรได้ ซึ่งเป็นเหตุผลอีกประการหนึ่งที่ทำให้นักเรียนไม่ต้องการจะศึกษาต่อในสาขาวิชาอาชีพเกษตรให้สูงขึ้น

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปและทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกระสังพิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2541 ประชากรมีจำนวน 368 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยสุ่มจำนวนร้อยละ 50 ของประชากรทั้งหมด ด้วยวิธีการจับสลากได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 184 คน เก็บข้อมูลโดยการสร้างแบบสอบถาม เริ่มตั้งแต่การศึกษาคำรา หนังสือ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และใช้แนวคิดของ ปรากฏาณสาร (2535) ถัดจากวัลย์ นิลโมทย์ (2538) เสรี มุขสุข (2539) และบุคคลอื่น ๆ ที่ทำการวิจัยในลักษณะเดียวกัน มาสร้างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนักเรียน และตอนที่ 2 ทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรม เมื่อได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง วิธีการแจกแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามได้ไปพบผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการของโรงเรียนกระสังพิทยาคม เพื่อขอความร่วมมือในการขอพบอาจารย์ผู้สอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทุกห้อง ทำการแจกแบบสอบถามให้นักเรียนแต่ละห้อง โดยกำหนดตามเลขที่ที่สุ่มไว้ในกลุ่มตัวอย่าง ได้ทำการแจกแบบสอบถามจำนวน 184 ชุด ได้รับกลับคืนมา 184 ชุด นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ปรากฏว่าข้อมูลครบสมบูรณ์ทั้ง 184 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำข้อมูลมาทำการแจกแจงความถี่ คำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับทัศนคติโดยการเปรียบเทียบตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในหนังสือของ ประคอง วรรณสุต (2528 : 70)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สถานภาพทั่วไปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกระสังพิทยาคม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 15 ปี ระดับผลการเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่เกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.01-2.50 อาชีพของบิดาของนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และอาชีพของมารดา ส่วนใหญ่ก็ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทางด้านรายได้โดยเฉลี่ยต่อปีของ

ครอบครัวส่วนใหญ่มีรายได้ 20,001 บาท ขึ้นไป ภูมิฐานะเดิมของนักเรียนส่วนใหญ่มีภูมิฐานะเดิมอยู่จังหวัดบุรีรัมย์ นักเรียนส่วนใหญ่ชอบเรียนวิชาเกษตร และเมื่อสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนแห่งนี้ นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการศึกษาคณะสายสามัญ

ทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านต่าง ๆ มี ดังนี้

- ด้านเศรษฐกิจ พบว่า นักเรียนมีทัศนคติที่เห็นด้วยในระดับมาก 4 รายการ คือ 1) เป็นอาชีพที่ทำรายได้ให้กับประเทศชาติสูง 2) เป็นอาชีพที่ช่วยให้ประเทศมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ 3) เป็นอาชีพที่สามารถทำเป็นอาชีพเสริมได้ 3) เป็นอาชีพที่เป็นรากฐานก่อให้เกิดอาชีพอื่นๆ ส่วนทัศนคติที่เห็นด้วยในระดับปานกลางมี 2 รายการ คือ 1) เป็นอาชีพที่ทำรายได้ดีไม่แตกต่างจากอาชีพอื่น 2) เป็นอาชีพที่สามารถสร้างฐานะได้ในเวลาไม่นานนัก และค่าเฉลี่ยของค่าคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.60 แสดงว่านักเรียนมีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านเศรษฐกิจในระดับมาก

- ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ พบว่า นักเรียนมีทัศนคติที่เห็นด้วยในระดับมาก 4 รายการ คือ 1) เป็นอาชีพที่ต้องใช้ความอดทน 2) เป็นอาชีพที่ต้องมีความรับผิดชอบสูง 3) เป็นอาชีพที่ต้องใช้กำลังมากทำงานหนัก 4) เป็นอาชีพที่ต้องใช้ประสบการณ์และความชำนาญมาก ส่วนทัศนคติที่เห็นด้วยในระดับปานกลาง คือ ผู้ที่จะประกอบอาชีพนี้ต้องมีการศึกษาสูง และทัศนคติที่เห็นด้วยในระดับน้อย คือ เป็นอาชีพที่มีความเสี่ยงสูง และค่าเฉลี่ยของค่าคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.46 แสดงว่านักเรียนมีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพในระดับปานกลาง

- ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ พบว่า นักเรียนมีทัศนคติเห็นด้วยในระดับมาก 4 รายการ คือ 1) เป็นอาชีพที่อิสระ 2) เป็นอาชีพที่มีความมั่นคง 3) เป็นอาชีพที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล 4) มีสาขางานที่หลากหลายสามารถเลือกทำได้ตามความถนัด ส่วนทัศนคติที่เห็นด้วยในระดับปานกลาง มี 2 รายการ คือ 1) มีความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพไม่แตกต่างจากอาชีพอื่น 2) เป็นอาชีพที่สามารถพัฒนาให้เป็นธุรกิจขนาดใหญ่ได้ และค่าเฉลี่ยของค่าคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.59 แสดงว่านักเรียนมีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพในระดับมาก

- ด้านการยอมรับในสังคม พบว่า นักเรียนมีทัศนคติที่เห็นด้วยในระดับมากที่สุด คือ เป็นอาชีพที่สุจริต ส่วนทัศนคติที่เห็นด้วยในระดับมากมี 6 รายการ คือ 1) เป็นอาชีพหลักของคนไทย 2) เป็นอาชีพที่ได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญต่อประเทศชาติ 3) เป็นอาชีพที่มีส่วนช่วยรักษาสภาพแวดล้อมให้น่าอยู่ 4) เป็นอาชีพที่มีเกียรติเช่นเดียวกับอาชีพอื่น ๆ 5) เป็นอาชีพที่สังคมเห็น

คุณค่า 6) เป็นอาชีพที่สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศชาติ และค่าเฉลี่ยของค่าคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.10 แสดงว่านักเรียนมีทัศนคติต่ออาชีพด้านการยอมรับในสังคมในระดับมาก

จากการศึกษาทัศนคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตร โดยภาพรวมในด้านต่าง ๆ ทั้ง 4 ด้าน พบว่านักเรียนมีทัศนคติเห็นด้วยในระดับมาก 3 ด้าน ตามลำดับ คือ 1) ด้านการยอมรับในสังคม 2) ด้านเศรษฐกิจ 3) ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ส่วนทัศนคติที่เห็นด้วยในระดับปานกลาง คือ ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ

จากภาพรวมของทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรทั้งหมด จะเห็นได้ว่านักเรียนมีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพเกษตรในด้านต่าง ๆ ซึ่งอาจส่งผลให้นักเรียนที่มีความสนใจได้พัฒนาในอาชีพเกษตรให้ดีขึ้นจากที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และเพื่อช่วยให้อาชีพเกษตรได้มีบทบาทสำคัญต่อการช่วยพัฒนาประเทศไทยให้มีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะให้บุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องนำผลการวิจัยที่ได้มาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพเกษตร ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารโรงเรียนกระสังพิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์

จากผลการวิจัย พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดบุรีรัมย์ มีความชอบในวิชาเกษตร แต่ไม่ต้องการจะศึกษาด้านอาชีพเกษตร ซึ่งอาจจะมีผลมาจากการที่นักเรียนเห็นบุคคลที่ประกอบอาชีพเกษตรนั้น ต้องใช้ความอดทน ทำงานหนัก และเป็นอาชีพที่ต้องมีความรับผิดชอบสูงจึงจะประสบความสำเร็จ ในทางกลับกันโดยภาพรวมของทัศนคติทั้งหมดจะเห็นได้ว่านักเรียนมีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพเกษตร ดังนั้น ผู้บริหารควรมอบนโยบายให้กับหัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรมจัดให้มีโครงการที่ทำให้นักเรียนได้สัมผัสกับอาชีพเกษตรอย่างแท้จริง และให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณแก่หมวดวิชาเกษตร เพื่อให้หัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรมจัดซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์ในการเรียนการสอน เพื่อให้การทำโครงการเกษตรของนักเรียนประสบผลสำเร็จ และเป็นแรงกระตุ้นให้กับนักเรียนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะต่อหัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรมโรงเรียนกระสังพิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ หัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรมควรกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านวิชาชีพเกษตรแก่ครูผู้สอนวิชาชีพเกษตร และครูเกษตรควรให้การศึกษาวินิจฉัยเกษตรอย่างถูกต้อง เช่น การฝึกอบรม การปลูกฝังทัศนคติที่ดี และสร้างแรงจูงใจให้เพิ่มขึ้น เป็นต้น เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีความเข้าใจถูกต้องว่า อาชีพเกษตรนั้นต้องใช้ผู้ประกอบอาชีพที่มีความรู้ ความสามารถสูง เช่น

เดียวกับอาชีพอื่น ๆ จึงจะสามารถช่วยกันพัฒนาอาชีพเกษตรให้ดียิ่งขึ้นต่อไปอีก เพื่อพัฒนาประเทศชาติต่อไปได้ ซึ่งอาจมีส่วนให้นักเรียนหันมาสนใจที่จะศึกษาต่อด้านวิชาชีพเกษตรมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- ขนิษฐา วิเศษสาร. 2533. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่4. กรุงเทพฯ : โครงการตำราคณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 249 น.
- จำเนียร ช่วงโชติ. 2520. เทคนิคการแนะแนว. นนทบุรี : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด.
254 น.
- จำรูญ ทองถาวร. 2530. จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครุชนบุรี. 169 น.
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง. 2522. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 177 น.
- ชื่นจิตร กอแก้ว. 2538. ความคิดเห็นที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนสมเด็จพระญาณสังวร อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร. ปัญหาพิเศษระดับ
ปริญญาตรี. ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยี-
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 42 น.
- เชิดศักดิ์ โฉวาสินธ์. 2522. การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
โอเคียนสโตร์. 206 น.
- ทวีป สิริวิศรี. 2525. การวิจัยทางการศึกษา. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร. 109 น.
- นพคุณ ศิริวรรณ. 2532. งานฟาร์มกลุ่ขุทสรสำคัญของการศึกษาเกษตร. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์
พลชัย. 206 น.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. 2533. วิธีวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 285 น.
- ประคอง กรรณสุด. 2528. การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคม(ฉบับปรับปรุงแก้ไข).
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 344 น.
- ปราง กาญจนสาร. 2535. ทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนอานางวิทยาคม จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2535. ปัญหาพิเศษระดับปริญญาตรี
ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า-
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 62 น.
- ปราณี रामสูตร. 2528. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : บุรพาสการพิมพ์. 276 น.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2537. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โครงการตำราคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 211 น.
- พัชรี วรกวิน. 2524. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : วัชรการพิมพ์. 178 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ไพฑูรย์ กระฉับเงิน. 2538. ทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปทุมวิไล จังหวัดปทุมธานี พ.ศ. 2538. ปัญหาพิเศษระดับปริญญาตรี ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 43 น.
- ภัทรา นิคมานนท์. 2537. การประเมินผลและการสร้างแบบสอบถาม. กรุงเทพฯ : อักษราพิพัฒน์ การพิมพ์. 260 น.
- กัญญา ทวคสิญจน์. 2537. ความคิดเห็นที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนกาญจนินิมิต্ত จังหวัดสุราษฎร์ธานี. ปัญหาพิเศษระดับปริญญาตรี ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 72 น.
- เมธี ปิถันขนานนท์ 2525. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทิพย์อักษร. 145 น.
- รมณีย์ อากาภิรมย์. 2535. วิธีการสอนวิชางานเกษตร. กรุงเทพฯ : โครงการตำราคณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 215 น.
- รัชดา เท็ชรรัตน์. 2538. ความคิดเห็นที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย โรงเรียนระอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช. ปัญหาพิเศษระดับปริญญาตรี. ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 64 น.
- ถัดดา กิตติวิภาต. 2530. จิตวิทยาสังคมประยุกต์ทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรม- คำแหง. 265 น.
- ถัดดาวลัย นิลโมทย์. 2538. ทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน พรตพิทยพยัต กรุงเทพมหานคร. ปัญหาพิเศษระดับปริญญาตรี. ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 62 น.
- ถ้วน และอศนา สายชศ. 2528. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพรการพิมพ์. 314 น.
- วัชรวิ ทรัพย์มี. 2520. การแนะแนวในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 180 น.
- วิเชียร เกตุสิงห์. 2530. หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. กรุงเทพฯ : ไทย วัฒนาพานิช. 128 น.
- ศึกษาริการ, กระทรวง. 2533. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช:2521 (ฉบับปรับปรุง 2533). กรุงเทพฯ : ม.ป.พ. 234 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ศึกษานิกร, กระทรวง. 2533. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช:2521 (ฉบับปรับปรุง 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว. 266 น.
- สวัสดิ์ เรืองฉาย. 2518. วิธีการแนะแนวในการเลือกอาชีพ. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ. 162 น.
- สุชา และสุรางค์ จันทร์เอม. 2515. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : รวมสาสน์. 399 น.
- สุภาพ วาดเขียน. 2523. วิธีวิจัยและสถิติทางวิจัยในการศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 32 น.
- สุวัฒน์ วัฒนวงส์. 2527. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเคชั่นสโตร์. 211 น.
- เสรี मुखสุข. 2539. การศึกษาที่สนใจที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนศรีวิทยา จังหวัดชุมพร ปีการศึกษา 2539. ปัญหาพิเศษระดับปริญญาตรี. ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 42 น.
- โสภา ชูพิกุลชัย. 2521. จิตวิทยาสังคมประยุกต์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช. 80 น.
- สำเนา ขจรศิลป์. 2530. การแนะแนวอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ. 92 น.
- อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน. 2531. คู่มือการเลือกใช้เทคนิคทางสถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : ฟันนี่พับบลิชซิ่ง. 47 น.
- อุทัย หิรัญโต. 2526. สารานุกรมศัพท์สังคมศาสตร์-มนุษยวิทยา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเคชั่น-สโตร์. 276 น.
- อนันต์ ศรีโสภา. 2527. หลักการวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช. 430 น.

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 2653

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนผลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๔ สิงหาคม 2541

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนกระสังพิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิชาปัญหาพิเศษเรื่อง "การศึกษาทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกระสังพิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์"

ด้วย นายกิตติพงษ์ การกระสัง นักศึกษาหลักสูตรต่อเนื่อง ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์จะทำการศึกษาค้นคว้าประกอบการทำปัญหาพิเศษเรื่อง "การศึกษาทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกระสังพิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์" ในทางนี้ทางนักศึกษาผู้วิจัยมีความประสงค์ให้นักศึกษาในสถานศึกษาของท่านตอบแบบสอบถาม เพื่อนำผลไปใช้วิเคราะห์และประกอบการทำปัญหาพิเศษต่อไป

คณะกรรมการอุตสาหกรรม จึงเรียนขอความอนุเคราะห์มายังท่าน เพื่อได้โปรดให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสถานศึกษาของท่านได้กรอกข้อมูลตามความเป็นจริงในแบบสอบถาม โดยคำตอบและข้อคิดเห็นจากผู้ตอบใช้เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนเท่านั้น จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบกระเทือนแก่สถาบันหรือนุคคลใดๆ ทั้งสิ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาผู้วิจัยด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายคณัย ดิษยบุตร)

รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

โทร. 3266052-101 ต่อ 2659

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
โทรสาร 326-8506
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนกระสังพิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามชุดนี้ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกระสังพิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์
2. แบบสอบถามมี 2 ตอน
  - 2.1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - 2.2 ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรม 4 ด้าน
    - 2.2.1 ด้านเศรษฐกิจ
    - 2.2.2 ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ
    - 2.2.3 ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ
    - 2.2.4 ด้านการยอมรับในสังคม
3. โปรดกาเครื่องหมาย (✓) ในช่องที่ตรงกับทัศนคติของท่านเพียงช่องเดียว
4. กรุณาอ่านคำชี้แจงแต่ละตอนให้เข้าใจก่อนลงมือตอบแบบสอบถาม และตอบแบบสอบถามทุกข้อเพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล ที่จะนำไปประกอบการวิจัย ซึ่งจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นต่อไป
5. ข้อมูลที่ท่านตอบ ไม่มีผลต่อการเรียนของท่านแต่ประการใด และคำตอบของท่านจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ

นายกิตติพงษ์ การกระสัง

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ผู้ทำการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย (✓) ลงใน ( ) หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

2. อายุ .....ปี

3. เกรดเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เทอมสุดท้าย

( ) ต่ำกว่า 2.00

( ) 2.01 - 2.50

( ) 2.51 - 3.00

( ) 3.01 - 3.50

( ) 3.50 ขึ้นไป

4. อาชีพของบิดา

( ) รับราชการ

( ) เกษตรกรรม

( ) ค้าขาย

( ) รับจ้าง

( ) อาชีพอื่นๆ (โปรดระบุ) .....

5. อาชีพของมารดา

( ) รับราชการ

( ) เกษตรกรรม

( ) ค้าขาย

( ) รับจ้าง

( ) อาชีพอื่นๆ (โปรดระบุ) .....

6. รายได้โดยเฉลี่ยของครอบครัวท่านประมาณต่อปี.....บาท

7. ภูมิลำเนาเดิมของท่าน

( ) จังหวัดบุรีรัมย์

( ) ต่างจังหวัด

8. ท่านชอบเรียนวิชาเกษตรหรือไม่

- ( ) ชอบ
- ( ) ไม่ชอบ

9. เมื่อท่านสำเร็จการศึกษาจาก โรงเรียนแห่งนี้แล้วท่านต้องการ

- ( ) ศึกษาต่อ
- ( ) ทำงาน

10. ถ้าท่านจะศึกษาต่อท่านจะศึกษาสายใด

- ( ) สามัญ
- ( ) สายอาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ทักษะคตินักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านต่างๆ 4 ด้าน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย (✓) ในช่องที่ตรงกับทัศนคติของท่านเพียงช่องเดียว

รายการ	ระดับของทัศนคติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านเศรษฐกิจ					
1. เป็นอาชีพที่ทำรายได้ดีไม่แตกต่างจากอาชีพอื่น					
2. เป็นอาชีพที่สามารถทำเป็นอาชีพเสริมได้					
3. เป็นอาชีพที่สามารถสร้างฐานะได้ในเวลาไม่นานนัก					
4. เป็นอาชีพที่ทำรายได้ให้กับประเทศชาติสูง					
5. เป็นอาชีพที่เป็นรากฐานก่อให้เกิดอาชีพอื่น ๆ					
6. เป็นอาชีพที่ช่วยให้ประเทศมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ					
ด้านความง่ายในการประกอบอาชีพ					
1. ผู้ที่จะประกอบอาชีพนี้ต้องมีการศึกษาสูง					
2. เป็นอาชีพที่ต้องใช้ประสบการณ์และความชำนาญมาก					
3. เป็นอาชีพที่ต้องใช้ความอดทน					
4. เป็นอาชีพที่ต้องใช้กำลังมากทำงานหนัก					
5. เป็นอาชีพที่ต้องมีความรับผิดชอบสูง					
6. เป็นอาชีพที่มีความเสี่ยงสูง					
ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ					
1. มีความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ไม่แตกต่างจากอาชีพอื่น					
2. มีสาขางานที่หลากหลาย สามารถเลือกทำได้ตามความถนัด					
3. เป็นอาชีพที่มีความมั่นคง					
4. เป็นอาชีพที่อิสระ					
5. เป็นอาชีพที่สามารถพัฒนาให้เป็นธุรกิจขนาดใหญ่ได้					
6. เป็นอาชีพที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับของทัศนคติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการยอมรับในสังคม					
1. เป็นอาชีพที่สุจริต					
2. เป็นอาชีพที่มีเกียรติ เช่นเดียวกับอาชีพอื่นๆ					
3. เป็นอาชีพที่สังคมเห็นคุณค่า					
4. เป็นอาชีพที่ได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญต่อประเทศชาติ					
5. เป็นอาชีพที่สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศชาติ					
6. เป็นอาชีพที่มีส่วนช่วยรักษาสภาพแวดล้อมให้น่าอยู่					
7. เป็นอาชีพหลักของคนไทย					

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้